

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieelovej a členiek senátu JUDr. V. Pepelovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu: **V. G., s. r. o., S.**, IČO: X., zastúpeného JUDr. V. N., advokátkou, S. proti žalovanému: **Ing. E. Č., správca konkurznej podstaty K. P., s.r.o. v konkurze, L.**, IČO: X., zastúpený JUDr. Z. K., advokátom, V., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 112 500,40 Eur**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Cbi 32/2005-324 zo dňa 11. februára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Cbi 32/2005-324 zo dňa 11. februára 2009 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalobcu vo výške 111 527,17 Eur v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9K 319/2000 vo veci úpadcu K. P., s. r. o., L., je po práve a je pohľadávkou 2. triedy. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi súdny poplatok vo výške 99,58 Eur

a trovy právneho zastúpenia vo výške 762,09 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a žalobcovi vrátil poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti vo výške 66,39 Eur prostredníctvom Daňového úradu v Prievidzi po právoplatnosti rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca si svojím podaním uplatnil proti žalovanému právo na určenie pravosti pohľadávky vo výške 3 774 711,85 Sk so zaradením do 1. triedy. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 9 Cbi 32/2005-242 v časti 385 524,90 Sk rozhodol čiastočným rozsudkom. Nerozhodnutá zostala čiastka 3 389 186,95 Sk (112 500,40 Eur).

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 9K 319/2000 zo dňa 17. 09. 2001 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka (žalovaného). Týmto dňom sa dlžník stal úpadcom. Za správcu konkurznej podstaty súd ustanovil Ing. E. Č.

Žalobca si konkurznou prihláškou zo dňa 26. 11. 2001 prihlásil pohľadávku vo výške 3 744 711,85 Sk so zaradením do 2. triedy. Správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní dňa 08. 03. 2005 pohľadávku žalobcu poprel v celom rozsahu.

Žalovaný na pojednávaní oznámil súdu, že bola podaná žaloba o odporovateľnosť právnych úkonov na Krajský súd v Bratislave, ktorá je vedená pod sp. zn. 6 Cbi 3/2009. Z dôvodu podania odporovacej žaloby má žalovaný za to, že všetky uznania úpadcu sú uznania neexistujúceho dlhu.

Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že pokiaľ ide o nárok vyplývajúci z článku IV., zmluva o finančnej výpomoci bola uzatvorená dňa 01. 10. 2000 a je platná. Posúdil ju ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len OBZ), nakoľko táto zmluva má znaky zmluvy o úvere a nie zmluvy o pôžičke. V zmluve bolo dohodnuté, že žalobca poskytne žalovanému pôžičku vo výške 2 mil. Sk, ktorá nemusí byť poskytnutá naraz, ale podľa potrieb žalovaného. V článku I. ods. 4 zmluvy o finančnej výpomoci bola dohodnutá úroková sadzba 25% z poskytnutej pôžičky a v článku III. bod 1 písm. a/, bol v prípade nezaplatenia splátky v dohodnutom termíne zo strany žalovaného dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,1% za každý deň omeškania. Zmluvné strany si výšku úroku z omeškania dohodli a táto dohoda je platná. Žalobca

dostatočne preukázal jeho výšku. Okrem toho žalovaný dňa 15. 01. 2001 uznal pohľadávku vo výške 1 357 000,-- Sk, pričom toto uznanie je platné. Žalobca poskytnutie finančných prostriedkov výdavkovými i príjmovými pokladničnými dokladmi (č. 1. 29-48), ako i pokladničnou knihou (č. 1. 259-273) dostatočne preukázal. V konaní bolo preukázané, že spoločnosti, ktoré poskytli žalovanému finančné prostriedky, mali dostatok prostriedkov na poskytnutie finančnej výpomoci. Taktiež bolo preukázané pokladničnými knihami, že poskytnutie finančných prostriedkov bolo riadne evidované. Žalovaný svoje tvrdenie o spochybnení príjmových a výdavkových dokladov ničím nepreukázal. Nárok žalobcu podľa článku IV. je preto oprávnený, spolu vo výške 1 684 120,65 Sk.

Pri nároku podľa článku V. ide o dodatok č. 2 k zmluve o finančnej výpomoci z 01. 10. 2000, podľa ktorého bola úpadcovi poskytnutá čiastka 143 000,-- Sk. Dlžník túto čiastku uznal v dodatku č. 2. Uznanie je s poukazom na § 4b ods. 1 písm. a/ ZKV neplatné. Žalobca však dostatočne preukázal poskytnutie čiastky 143 000,-- Sk úpadcovi. Plnenie na základe neplatnej zmluvy napĺňa skutkovú podstatu planenia bez právneho dôvodu, čím vzniká zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 OZ. Preto bolo v časti 143 000,-- Sk žalobe vyhovené.

Nárok podľa článku VI. vyplýva zo zmluvy o finančnej výpomoci z 15. 01. 2000 a dodatku č. 1 k zmluve uzavretej medzi E. S. a úpadcom a zmluvy o predaji časti podniku z 25. 02. 2001 medzi E. S. a žalobcom. Súd zmluvy o finančnej výpomoci z 15. 01. 2000 posúdil ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. OBZ., nakoľko táto zmluva vykazuje znaky zmluvy o úvere a nie zmluvy o pôžičke. Na základe zmluvy o finančnej výpomoci z 15. 01. 2000 poskytla spoločnosť E. S., s. r. o., P. (teraz V. T., s. r. o.) úpadcovi úver vo výške 1 500 000,-- Sk. V článku I. ods. 4 zmluvy o finančnej výpomoci bolo dohodnutá úroková sadzba 25% z poskytnutej pôžičky a článku III. bod 1 písm. a/ bol v prípade nezaplatenia splátky v dohodnutom termíne zo strany žalovaného dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,1% za každý deň omeškania. Zmluvné strany si výšku úroku z omeškania dohodli. Žalobca dostatočne preukázal jeho výšku. Žalobca poskytnutie finančných prostriedkov výdavkovými i príjmovými pokladničnými dokladmi, ako i výpismi z účtov (č. 1. 68-74) dostatočne preukázal. V konaní bolo preukázané, že spoločnosti, ktoré poskytli žalovanému finančné prostriedky, mali dostatok prostriedkov na poskytnutie finančnej výpomoci. Tiež bolo preukázané pokladničnými knihami, že poskytnutie

finančných prostriedkov bolo riadne evidované. Žalovaný svoje tvrdenie o spochybnení príjmových a výdavkových dokladov ničím nepreukázal. Nárok žalobcu podľa článku VI., je preto oprávnený spolu vo výške 1 499 753,67 Sk.

Nárok podľa článku VII. vyplýva zo zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej 02. 05. 2001 medzi A. S. T. a V. G., na základe ktorej bola na spoločnosť V. G. postúpená pohľadávka voči V., s. r. o., vo výške 89 621,50 Sk, vyplývajúca z nezaplatených faktúr č. 226/98, 521/98, 23/99, 96/99. O tejto čiastke súd rozhodol čiastkovým rozsudkom dňa 05. 11. 2008, preto o nej v tomto konaní už nerozhodoval.

O nároku žalobcu podľa článku VIII. vyplývajúceho zo zmluvy o postúpení zo dňa 02. 05. 2001 súd v časti istiny 295 903,40 Sk rozhodol čiastkovým rozsudkom dňa 05. 11. 2008. Pokiaľ ide o poplatok z omeškania vo výške 32 993,23 Sk, išlo o obchodno-právny vzťah, kedy má žalobca okrem istiny nárok aj na úrok z omeškania podľa § 369 a § 502 OBZ, ktorý predstavuje výšku 0,05% z celkovej fakturovanej čiastky za každý deň omeškania. Úpadca dňa 31. 01. 2001 uznal okrem istiny i poplatok z omeškania vo výške 0,05%. Toto uznanie je platné. Preto je nárok podľa článku VIII. vo výške 32 993,23 Sk oprávnený.

Na základe uvedeného je nárok žalobcu oprávnený vo výške 3 359 867,55 Sk, t. j. 111 527, 17 Eur so zaradením do 2. triedy.

Súd nepriznal žalobcovi zaradenie do 1. triedy, na základe pripustenej úpravy petitu na pojednávaní dňa 05. 11. 2008, nakoľko podľa § 23 ods. 2 ZKV konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné, čo sa týka právneho dôvodu, výšky alebo poradia, môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom. Žalobu musia podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz, proti všetkým, ktorí pohľadávku popreli; smú sa v nej dovolávať len právneho dôvodu a poradia uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku môžu uplatniť len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní. O poradí popretej pohľadávky rozhodne vždy súd. Nakoľko žalobca si prihláškou zo dňa 26. 11. 2001 svoj nárok uplatnil v 2. triede, súd mohol jeho nárok priznať len v 2. triede.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) s prihliadnutím na úspech účastníkov v konaní.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p. odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza v napadnutej časti z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu.

V odvolaní žalovaný uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal, že v čase poskytnutia údajných finančných výpomoci mal finančné prostriedky v takých množstvách, aby ich mohol poskytnúť ako finančnú výpomoc. Z dokladov, ktoré predložil žalobca, vyplývala len skutočnosť, že finančné prostriedky vo veľkom množstve z neznámych príčin presúvali cez pokladňu žalobcu a žalovaného, no žiaden žalobcom preložený dôkaz nepreukázal reálne krytie týchto finančných transakcií. Žalovaný naďalej spochybňuje pravosť, ako aj časovú autentickosť listinných dôkazov, ktoré majú preukazovať žalobcom uplatnený nárok z dôvodu, že v čase, keď mali byť tvrdené právne úkony vykonávané, úpadca, ktorý bol priamo personálne prepojený so žalobcom vedel, že sa pripravuje návrh na vyhlásenie konkurzu. Ďalej úpadca nezostavil a neodovzdal súdu ani žalovanému zoznam aktív a pasív, tak ako to od neho požadoval ZKV. Ďalšou dôležitou skutočnosťou je fakt, že po vyhlásení konkurzu sa uvedené finančné prostriedky nenachádzali v majetku úpadcu. Žalovaný sa nestotožňuje s právnym názorom žalobcu ani s právnym názorom, ktorý súd uviedol v odôvodnení rozsudku, a to najmä čo do dĺžky lehoty na uplatnenie práva odporovať právne úkony úpadcu. V konkurznom konaní možno odporovateľnosť namietat' v zmysle ustanovení § 15 a § 16 ZKV. Uvádzané ustanovenia ZKV nestanovujú žiadnu ani subjektívnu lehotu, ani objektívnu lehotu na uplatnenie práva správcom konkurznej podstaty odporovať právne úkony úpadcu, z čoho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má toto právo až do zrušenia konkurzného konania.

Podľa žalovaného nemožno v režime konkurzného práva použiť lehotu v zmysle Občianskeho zákonníka, z čoho jasne vyplýva, že správca konkurznej podstaty môže kedykoľvek odporovať právne úkony.

Na základe uvedeného odvolateľ navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Cbi/32/2005-324 zo dňa 11. februára 2009 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi uložil povinnosť nadradiť žalovanému trovy konania tak, ako budú právnym zástupcom vyčíslené a súdom priznané, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril aj žalobca, ktorý uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny, pretože Krajský súd v Bratislave vykonal vo veci rozsiahle a dostatočné dokazovanie, náležite zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a pri vydávaní rozsudku dodržal všetky pracovnoprávne predpisy. Z dokladov, ktoré boli súdu predložené v priebehu dokazovania jednoznačne vyplýva, že právny predchodca žalobcu poskytol úpadcovi finančné prostriedky, pričom časť finančných prostriedkov bola poskytnutá prevodom z účtu a časť bola poskytnutá v hotovosti, o čom boli vystavené pokladničné doklady. Ďalej sa vo vyjadrení odvoláva na ust. § 15 ods. 1 a ods. 2 ZKV. Podľa platnej právnej úpravy možno odporovať právnym úkonom, ktoré dlžník urobil v posledných troch rokoch pred vyhlásením konkurzu. Konkurz bol vyhlásený dňa 17. 09. 2001. Všeobecné trojročná lehota podľa OZ plynie od vyhlásenia konkurzu, pretože zo strany správcu konkurznej podstaty nie je možné skôr uplatniť právo na odporovateľnosť podľa ZKV. Z uvedeného vyplýva, že táto žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby, a preto žalobca navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdil a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania tak, ako budú vyčíslené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť. Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo v zmysle § 23 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. (ďalej ZKV), t. j. určenie pravosti pohľadávky, ktorú si veriteľ prihlásil do konkurzného konania, vedeného proti úpadcovi K. P., s. r. o., P. Konkurz bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9K 319/2000 zo dňa 17. 09. 2001.

Žalobca náležite preukázal opodstatnenosť uplatnenej pohľadávky - jej výšky. Predložil relevantné dôkazy, a to výpisy z účtov, pokladničné knihy, ktoré boli vedené v počítačovej forme, a preto mohli byť predložené len v tejto forme. Prvostupňovému sudu boli zároveň predložené originál doklady - pokladničné príjmové a výdavkové doklady, ktoré boli evidované v pokladničných knihách za rozhodné obdobie (vid'. zápisnica z pojednávania zo dňa 11. 02. 2009 č. I. 312). Tieto doklady obsahujú dátum ich vystavenia, obchodné meno poskytovateľa finančných prostriedkov (žalobcu), výšku poskytnutej sumy, podpis a pečiatku príjemcu - úpadcu o prevzatí uvedenej sumy. Z uzavretých právnych úkonov a ich platných dodatkov nesporne vyplýva, že žalobca ako veriteľ sa zaviazal poskytnúť finančné prostriedky a žalovaný ako dlžník sa zaviazal záväzok splniť, vrátiť poskytnuté finančné prostriedky aj s dohodnutými majetkovými sankciami. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že dlžník si svoj záväzok neplnil v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok. Žalovaný nepredložil žiadne relevantné doklady, ktorými by spochybnil opodstatnenosť uplatneného práva.

Námietka odvolateľa, že uznanie záväzku dlžníkom nemá právne účinky z dôvodu toho, že podal odporovateľnú žalobu ohľadne predmetných právnych úkonov (zmlúv o finančnej výpomoci) a zároveň má za to, že zákon o konkurze a vyrovnaní nestanovuje žiadnu ani subjektívnu ani objektívnu lehotu na uplatnenie tohto práva v zmysle § 15 a § 16 Zákona č. 328/1991 Zb. je právne nedôvodná.

Aj toto právo je potrebné uplatniť zákonom určenej lehote, ktorú zákon pre príslušné právo stanovuje. Zákon o konkurze a vyrovnaní je právnym predpisom obsahujúcim právne normy procesného aj hmotného práva. Hmotnoprávne predpoklady odporovateľnosti právneho úkonu sa posudzujú podľa platnej právnej úpravy v zmysle ustanovenia § 15 ZKV (právny úkon uskutočnený v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu).

Zákon o konkurze a vyrovnaní neupravuje lehotu na uplatnenie práva na odporovateľnosť. Pri absencii úpravy lehoty na uplatnenie práva je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, pretože je všeobecnou právnou úpravou odporovateľnosti, ale aj z dôvodu, že ide nesporne o majetkové právo. Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 OZ). Všeobecná trojročná lehota začne plynúť od vyhlásenia konkurzu.

Keďže v odvolacom konaní nebola preukázaná dôvodnosť žalovaným namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods.2 písm. d/ a f/ O. s. p., odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods.1 v spojení § 224 ods. 1 O. s. p. Keďže si právny zástupca žalobcu nevyčíslil trovy odvolacieho konania v zmysle ust. § 151 ods. 1 O. s. p. neboli mu priznané (§ 151 ods. 2 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. júna 2010

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová